

22.

Feljegyzés A gabonavertikumot érintő ellenőrzésekről

A gabonavertikumot érintően évekkal ezelőtt már jelentős számban végzett ellenőrzést az adóhivatal. A feladat ekkor (2008. évben) az ellenőrzési irányelvben is szerepelt, mint kiemelt ellenőrzési terület. A vizsgálatok lefolytatásához központi ellenőrzési segédlet is készült, amely a termeléstől a feldolgozáson át a felhasználásig a teljes vertikumot bemutatja a vonatkozó jogi szabályozókkal, valamint az ellenőrzések specialitásaival. Ez jelzi, hogy az adóhatóság előtt nem volt ismeretlen a szektor adójogi kockázata, ezért ebben az időszakban fokozott ellenőrzések kezdődtek a gabonavertikumban.

Az adóhivatal Közép-magyarországi Regionális Igazgatóságán ebben az időszakban szervezeti átalakulás ment végbe, amely eredményeként létrejött egy új szervezeti egység, a Különleges Ügyek Főosztályának (KÜFO). A Főosztály jellegéből adódóan jelentősebb ügyek ellenőrzését végezte azzal a céllal, hogy ne kizárólag az elérhetetlen adózókat vizsgálja az adóhivatal, hanem azokat a haszonhúzó magánszemélyeket, akik az ügyeletek és cégek mögött álltak irányítóként. Esetükben a tervek szerint vagyongyarapodási vizsgálatokat kívántak végezni ugyanazok a munkatársak, akik a cégeket vizsgálták.

A Főosztály tevékenysége során több olyan adózói magatartás, termékkör is látókörbe került, amelyek mögött adóelkerülés valószínűsíthető. Ellenőrzéseket végeztek számítástechnikai eszközök körében, hús, cukor, gabona áruköröket érintően.

██████████ a Főosztály munkatársa volt, így információkkal rendelkezett a vizsgált témakörökről.

Az adóhivatal 2010. évi szervezeti átalakítása során a Közép-magyarországi Regionális Főigazgatóságra (a továbbiakban: KMR) került, koordinációs munkakörbe, ahol jelezte, hogy információkkal rendelkezik olyan gabonaügyletekről, amelyek nagy valószínűséggel csalással érintettek. Az ügyletben érintett cégeként megnevezte ██████████ (adószám: ██████████) adózót. Javasolta a vállalkozás és a vele üzleti kapcsolatban lévő társaságok vizsgálatra történő kijelölését. Vezetői kérésre ezen javaslatát főigazgatói kiadmányozással levélbe foglalta 2010. november 9-én (iktatószáma: ██████████). Tekintettel arra, hogy az ügyletek haszonhúzójaként ██████████ (adószám: ██████████) nevezte meg, így e levélben a KMR a Kiemelt Ügyek és Adózók Adó Főigazgatóságának (a továbbiakban: KÜAAF) ██████████ felé jelzéssel élt a visszaélésre okot adó körülmények bemutatásával és javasolta vizsgálat elrendelését főként 2009. évre vonatkozóan.

A javaslat alapján a KÜAAF valamennyi adónemre kiterjedő bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést rendelt el ██████████-nél 2006-2009. évekre az Egészségbiztosítási és Nyugdíjbiztosítási Alapot megillető bevételek vizsgálata kivételével (tekintettel arra, hogy a két érintett adónem ellenőrzéssel lezárt időszakot teremtő vizsgálatkorábban már ellenőrzés alá került). A vizsgálat azonosítója ██████████. Tekintettel az ellenőrzéshez kapcsolódó vizsgálatok nagy számára, valamint tényállás tisztázásához szükséges nemzetközi megkeresésekre, a vizsgálat a mai napig folyamatban van.

Idő közben 2011. május 6-i keltezéssel jelzés érkezett a NAV-Pest megyei Adóigazgatóságáról (iktatószáma: [REDACTED]), miszerint [REDACTED] (adószám: [REDACTED]), illetve a [REDACTED] ([REDACTED]) vizsgálata során kiterjedt beszállítói és vevői hálózat került látókörbe. A hálózat nagyszámban tartalmazott adóminimalizáló társaságokat, illetve egymás között számlázó vállalkozásokat. Ezen körülmények alapján valószínűsíthetőnek tartotta az Adóigazgatóság, hogy a hálózat tagjai nem valós szereplői az ügyleteknek. A levélben jelezték a vizsgálatok koordinációjára vonatkozó igényüket, illetve a bünyügyi szakterülettel való kapcsolatfelvételt. A KMR 2011. május 31-i keltezésű válaszlevelében (iktatószáma: [REDACTED]) jelezte, hogy a szükséges kapcsolatfelvétel megtörtént, később szakmai egyeztetésre kerül sor, amelyre az Adóigazgatóság is meghívást kap.

A KMR 2011. május 19-i keltezésű levelében (iktatószáma: [REDACTED]) kéréssel fordult a KÜAAF felé a folyamatban lévő – fent hivatkozott számú – ellenőrzés során beszerzett ÁFA analitika megküldése érdekében. Az analitikát a KÜAAF 2011. június 2-i keltezésű levelében (iktatószáma: [REDACTED]) megküldte a KMR [REDACTED] Osztálya részére.

2011. július 6-i keltezésű levélben (iktatószáma: [REDACTED]) a KMR jelzéssel élt a NAV Központi Hivatal [REDACTED] Főosztály felé, melyben [REDACTED] valamint [REDACTED] adózók és beszállítói körük ellenőrzésével kapcsolatban javasolták országosan koordinált ellenőrzések elrendelését.

2011. július 11-i keltezésű tájékoztatás kérésében (iktatószáma: [REDACTED]) [REDACTED] Főosztály jelzéssel élt, miszerint a negyedéves beszámolók értékelése során megállapítható, hogy a gabona, vetőmag, takarmány, hús, cukor, zöldség-gyümölcs kereskedelem erősen fertőzöttnek minősülő ágazatok. A Főosztály kérte az illetékes Vám- és Pénzügyi Főigazgatósággal való kapcsolatfelvételt a fenti árukörbe tartozó rakományok mélységi ellenőrzése céljából. A kérésben foglaltaknak eleget téve a KMR részéről a kapcsolatfelvétel megtörtént, mely eredményeként az Árumozgás Ellenőrző, Nyilvántartó rendszer (ÁMEN) is létrejött. A rendszerben rögzítésre kerültek a fenti árukörbe tartozó szállítmányok, valamint az ügyletek összes szereplője.

Fenti levélre a NAV Központi Hivatal [REDACTED] Főosztály 2011. szeptember 27-i keltezésű levelében válaszolt (iktatószáma: [REDACTED]), melyben jelezte, hogy 65 gazdasági társaság vonatkozásában rendelt el ellenőrzést a KMR, valamint további 5 Regionális Adó Főigazgatóságnál. A KMR 25, Észak-magyarországi Regionális Adó Főigazgatóság 1, Dél-alföldi Regionális Adó Főigazgatóság 27, Dél-dunántúli Regionális Adó Főigazgatóság 2, Észak-alföldi Regionális Adó Főigazgatóság 5, valamint a KÜAAF további 5 adózónál rendelkezett illetékességgel ([REDACTED]). [REDACTED] Főosztály 2008-2009, valamint 2009. évet követő időszakra benyújtott visszaigénylést tartalmazó bevallások vonatkozásában rendelt el ellenőrzéseket, melyek koordinációjával a KMR-t bízta meg. Az ellenőrzések elrendeléséről soron kívül, azok állásáról pedig havi gyakorisággal kért tájékoztatást a Főosztály.

E levél alapján KMR valamennyi érintett Adó Főigazgatóság [REDACTED] valamint a KMR Adóigazgatóságainak [REDACTED] megkereste és tájékoztatta az [REDACTED] Főosztály elrendeléséről és a vizsgálatok során folytatandó eljárásról (a levelek kelte 2011. október 17, iktatószámuk: [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]). E levélben tájékoztatta KMR az érintett

Adó Főigazgatóságokat, hogy a K:\ meghajtón közös felületet hozott létre a koordinált ellenőrzések során keletkező iratok elhelyezése céljából.

Fenti levél alapján a NAV Dél-budapesti Adóigazgatósága 2011. november 5-i keltezésű levelében jelezte, hogy [REDACTED] adózónál a KÜAAF központosított ellenőrzést rendelt el, ezért a vizsgálatot nem tudja elrendelni (iktatószám: [REDACTED]).

2011. november 3-i keltezésű levelében [REDACTED] Főosztály a NAV valamennyi Regionális Adó Főigazgatóságát tájékoztatta arról, hogy 2011. november 11-én értekezletet tart, melyen számít az Adó Főigazgatóságok munkatársainak megjelenésére (iktatószám: [REDACTED]).

Az értekezletet követően 2011. november 18-án [REDACTED]nél 2011. szeptember hónapra vonatkozóan elrendelésre került kiutalás előtti utólagos ellenőrzés (azonosítója: [REDACTED]), majd ezen ellenőrzés tapasztalatai, valamint a társaság következő havi bevallása alapján 2011. október hónapra is bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés került elrendelésre. (2011. szeptember havi bevallásában a vállalkozás [REDACTED], míg október hónapban [REDACTED] ÁFÁ-t igényelt vissza.)

E vizsgálatnál egy időben került sor további két vállalkozás, [REDACTED] (adószám: [REDACTED]), valamint [REDACTED] (adószám: [REDACTED]) 2011. október havi visszaigénylésének vizsgálatára is. Az ellenőrzések lefolytatására a KÜAAF került kijelölésre azzal, hogy a megbízólevelekre a kapacitások ésszerűbb kihasználása érdekében Észak-alföldi, Dél-alföldi, valamint Nyugat-dunántúli Regionális Adó Főigazgatóság munkatársai is felvételre kerültek.

Az ellenőrzések során nagy számban kerültek elrendelésre kapcsolódó vizsgálatok, így a három cég ellenőrzése jelenleg még folyamatban van.

2012. április 12-re [REDACTED] Főosztály megbeszélést hívott össze, amelyen az Észak-alföldi Regionális Adó Főigazgatóság beszámolt az általa életre hívott adó-, vámszakmai, valamint bünygi közös akciócsoport tevékenységéről és amely alapján döntés született arról, hogy egy többfunkciós akciócsoport kerül létrehozásra valamennyi Adó Főigazgatóságon, mely lehetőségeit biztosít a különböző szakterületek eszközeinek egyidejű és effektív kihasználására. Az akciócsoport megalakulásáról 2012. április 23-án KMR tájékoztatta [REDACTED] Főosztályt.

Az ellenőrzésekkel összefüggésben [REDACTED] és munkatársának ([REDACTED]) feladata az ellenőrzések koordinációja volt. Ebbe beletartozott a kapcsolattartás, a megszerzett információk megosztása az érintett adóellenőrökkel, vezetőkkel, valamint a szükséges egyeztetések lefolytatása. E feladatnak nem képezte, nem is képezhette részét az, hogy a koordinátor Adó Főigazgatóság (KMR) ellenőrzéseket rendeljen el az Adóigazgatóságok mérlegelési jogköre és kockázatelemzési tevékenysége nélkül, kiváltképpen nem kerülhetett sor arra, hogy a koordinátorok közvetlenül vagy közvetve ellenőrzéseket állítsanak le.

Ennek ellenére [REDACTED] telefonon több alkalommal is utasította több megyei Adóigazgatóság adóellenőreit arra, hogy bizonyos ellenőrzéseket rendeljenek el, illetve lotus levelében rendelt el vizsgálatokat, amelyekre felhatalmazással nem rendelkezett.

[REDACTED] alanyi jogának érezte, hogy koordinátorként vegyen részt az ellenőrzésekben, amely ellen a KMR vezetés nem tiltakozott, hiszen a munkatárs valóban alaposan körüljárta a témakört, elmerült az ellenőrzésekben, így rengeteg hasznos információval rendelkezett. Néhány

sikertelen és vádaskodó hangvételű megnyilvánulását követően azonban a KMR vezetés a munkatárs mellett egy vezető koordinátor () kijelölését tartotta indokoltnak a régióban. a megszervezett értekezleteken a NAV vezetése előtt vezetett elő olyan szervezeti egységek munkájára vonatkozó kritikákat, amely egységek az adott megbeszélésen nem vettek részt, így álláspontjukat védeni nem tudták. Már ekkor világossá vált, hogy az esetleges kudarcokért mások lesznek felelősek.

A vezető koordinátor mellett továbbra sem hagyott fel az önjelölt koordinátori feladatkörrel, folytatta az adatgyűjtést, minden érintett revizorral beszélt, kért tőlük tájékoztatást, a megszerzett információkat azonban senkivel sem osztotta meg, így a koordinációs szerepkört nem tudta ellátni. Emellett a telefonbeszélgetések során kéréseket, utasításokat adott a revizoroknak, hogy rendeljenek el további vizsgálatokat (a kapacitás korlátokat nem ismerve) és egyeztessenek más megyei adóellenőrökkel is. Ha szükséges, rendeltessenek el ők is további vizsgálatokat a más megyei revizorokkal.

Közben úgy vélte, hogy (amely tevékenységet folytat) is előlépett az adócsalásban részes társasággá, így javasolta a cég ellenőrzését. Nem bízva azonban más adóellenőrök munkájában, inkább saját maga és egykori revizorpárja számára kérte az ellenőrzés lehetőségét. Erre egyéb lehetőség híján csak úgy nyílt mód, hogy az illetékes Dél-budapesti Adóigazgatóság állományába határozott időre kirendelésre kerültek. A vizsgálat megkezdésére 2011. december 29-én került sor (azonosító:). Az ellenőrzés érdekében ezt követően még további két alkalommal kellett kirendelni a kollégákat, mivel az előírt 30 napon belül az ellenőrzést nem tudták befejezni (köszönhetően annak, hogy számtalan kapcsolódó vizsgálatot indítottak (hez)).

A harmadik kirendelési igényük teljesítését megelőzően és megbeszélést kezdeményezett a két érintett munkatárssal azért, hogy tájékoztassák őket arról, hogy ez a kirendelés az utolsó alkalom, ezt követően nem kerül meghosszabbításra a kirendelésük, tehát törekedjenek az ellenőrzés ütemes lezárására. Ezt a kollégák elfogadták. A harmadik kirendelés végeztével azonban újabb kapcsolódó vizsgálatok elrendelésének ötletével álltak elő, amelyet azonban megindokolni nem tudtak, ezért arra engedélyt nem kaptak. A vezetők utasították őket az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzések lezárására. Ezt a munkatársak nem tudták elfogadni, emelt hangon kikérték maguknak az utasítást és felháborodtak. Ennek ellenére további lehetőség híján az ellenőrzést 2012. október 19-én lezárták, összefoglaló anyagukat elkészítették és 2012. október 25-én megküldték a vezető koordinátor és valamennyi érintett adóellenőr számára. Emellett a vizsgálat anyagát a K:\ meghajtón létrehozott közös mappában elhelyezték. A jegyzőkönyvben, valamint a vizsgálati anyagban semmilyen bizonyíték nem merült fel, ami adóelkerülésre vagy annak alátámasztására szolgált volna.

Ezen időpontot követően a két munkatárs további vezetői utasítást nem kapott a gabonaügyletek ellenőrzésében való részvételre, ennek ellenére egyedi információgyűjtést továbbra is folytattak.

Budapest, 2013. november 14.

)
)
)